

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2023/435,

27. veebruar 2023,D

millega muudetakse määrust (EL) 2021/241 riiklike taaste- ja vastupidavuskavade REPowerEU peatükkide osas ning määrusi (EL) nr 1303/2013, (EL) 2021/1060 ja (EL) 2021/1755 ning direktiivi 2003/87/EÜ

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 175 kolmandat lõiku, artikli 177 esimest lõiku, artikli 192 lõiget 1, artikli 194 lõiget 2 ja artikli 322 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

võttes arvesse kontrollikoja arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241, ⁽⁴⁾ millega loodi taaste- ja vastupidavusrahastu (edaspidi „rahastu“), vastuvõtmisest saadik on liidu ühiskonda ja majandust, selle inimesi ning selle majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust märkimisväärselt mõjutanud enneolematud geopoliitilised sündmused, mille on põhjustanud Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu, ning nendest tulenenud otsene ja kaudne COVID-19 kriisi mõju suurenemine. Selgemaks kui kunagi varem on eelkõige saanud see, et COVID-19 kriisist edukaks, kestlikuks ja kaasavaks taastumiseks on vajalikud liidu energiajulgeolek ja energiasõltumatus, kuivõrd need on ka olulised tegurid, mis aitavad suurendada liidu majanduse vastupidavust.
- (2) Rahastu on sobiv vahend, mis aitab liidul uutele esilekerkivatele probleemidele reageerida, sest omavahel on otseselt seotud kestlik taastumine, liidu vastupidavuse ja energiajulgeoleku tugevdamine, liidu sõltuvuse vähendamine fossiilkütustest, eelkõige Venemaalt pärit fossiilkütustest, ning liidu rollil õiglasel ja kaasavas üleminekus. Nii on see ka võttes arvesse liidu kliima- ja keskkonnavalasid õigusakte ja liidu rahvusvahelisi kohustusi, eelkõige neid, mis tulenevad Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppest ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ ELT C 486, 21.12.2022, lk 185.

⁽²⁾ ELT C 333, 1.9.2022, lk 5.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 14. veebruari 2023. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata), nõukogu 21. veebruari 2023. aasta otsus.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17).

⁽⁵⁾ ELT L 282, 19.10.2016, lk 4.

- (3) 10.–11. märtsi 2022. aasta Versailles' deklaratsioonis kutsusid Euroopa riigipead ja valitsusjuhid komisjoni üles esitama sama aasta mai lõpuks ettepanek kava „REPowerEU“ kohta, et kaotada järk-järgult liidu sõltuvus Venemaa fossiilkütuste impordist, ning seda üleskutset korrati Euroopa Ülemkogu 24.–25. märtsi 2022. aasta järeldustes. Kõnealune eesmärk tuleks saavutada aegsasti enne 2030. aastat ja seda tuleks teha kooskõlas komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatistes esitatud Euroopa rohelise kokkuleppega ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/1119 ⁽⁶⁾ 2030. ja 2050. aastaks seatud kliimaeesmärkidega.
- (4) Tuleks suurendada rahastu suutlikkust toetada reforme ja investeeringuid, mis on suunatud energiatarnete mitmekesistamisele, pidades eelkõige silmas fossiilkütuseid, samuti selleks, et suurendada liidu energiasüsteemi vastupanuvõimet, kindlust ja kestlikkust, toetades seega energia tasukohasust, ning selleks, et tugevdada liidu strateegilist autonoomiat ja avatud majandust. Kõnealuste eesmärkide saavutamiseks tuleb liidul suurendada energiatõhusust ning ülekande- ja jaotusvõrkude töökindlust ja vastupidavust, edendada süsteemi paindlikkust, minimeerida ülekoormust, muu hulgas võrgu ja elektrienergia salvestamise võimsuse suurendamise abil, edendada digiüleminekut ning tagada vastupidavad tarneahelad, küberturvalisus ning kõigi taristute kaitse ja nende kohandamine kliimamuutustega, vähendades samal ajal strateegilist energiasõltuvust.
- (5) Et suurendada maksimumini nende strateegiate ja meetmete vastastikust täiendavust, järjepidevust ja sidusust, mida liit ja liikmesriigid rakendavad liidu energiavarustuse sõltumatuse, kindluse ja kestlikkuse edendamiseks, tuleks kõnealused energiavaldkonna reformid ja investeeringud kindlaks määrata riiklikele taaste- ja vastupidavuskavadele lisatavas spetsiaalses REPowerEU peatükis.
- (6) Tõhus üleminek taastuvenergiale ja fossiilkütustel põhinevast energiast sõltuvuse kiire vähendamine kaasaval viisil nõuavad meetmeid energiatõhususe ja -säästu suurendamiseks hoonetes ja sellega seotud elutähtsas energiataristuses, samuti tööstuse kiiremaks dekarboniseerimiseks. Väga oluline on kiiresti suurendada investeeringuid energiatõhususe meetmetesse, näiteks säästvate ja tõhusate kütte- ja jahutuslahenduste kasutuselevõtmisse, mis on tõhus viis mõnede kõige pakilisemate energiavarustuse ja energiakuludega seotud probleemide lahendamiseks. Seega tuleks toetada ka reforme ja investeeringuid, mis kooskõlas liidu energia- ja kliimaeesmärkide ning õigusraamistikuga suurendavad energiatõhusust; tööstuse CO₂ heite vähendamist, sealhulgas vähese CO₂ heitega kütuste, näiteks vähese CO₂ heitega vesiniku kasutamise ning taastuvallikatest toodetud vesiniku ja muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud taastuvkütuste kasutuselevõtu kaudu, ning mis suurendavad liikmesriikide majanduse energiasäästu. Komisjon peaks eelkõige julgustama liikmesriike lisama oma REPowerEU peatükki meetmeid, millega toetatakse tööstuse dekarboniseerimist.
- (7) Venemaa fossiilkütuste impordist sõltuvuse järkjärguline kaotamine vähendab eeldatavasti liidu üldist energiasõltuvust. REPowerEU peatükid peaksid aitama suurendada ja tugevdada liidu strateegilist autonoomiat, suurendamata liigselt liidu sõltuvust kolmandatest riikidest pärit tooraine impordist.
- (8) Taaste- ja vastupidavuskavade ning REPowerEU peatükkide ettevalmistamisel peaksid liikmesriigid koordineerima oma majanduspoliitikat viisil, et saavutada aluslepingu artiklis 174 seatud eesmärgid majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse valdkonnas, et vähendada eri piirkondade arengutaseme ebavõrdsust ja kõige ebasoodsamate tingimustega piirkondade mahajäämust, pöörates erilist tähelepanu kõrvalistele, perifeersetele ja isoleeritud piirkondadele ning saartele, kus esineb juba praegu lisapiiranguid.

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1).

- (9) Selleks et liit saaks võimalikult laialdaselt reageerida, tuleks kõigilt liikmesriikidelt, kes esitavad oma taaste- ja vastupidavuskava pärast käesoleva määruse jõustumist ja taotlevad täiendavat rahastamist laenude näol või vastavalt käesolevas muutmismääruses sätestatud uutele õigusnormidele Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ⁽⁷⁾ kohase heitkogustega kauplemise süsteemi lubatud heitkoguse ühikute enampakkumisel müümisest või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1755 loodud Brexitiga kohanemise reservist ümber paigutatavatest vahenditest,⁽⁸⁾ nõuda, et nad lisaksid oma taaste- ja vastupidavuskavasse REPowerEU peatüki. Kooskõlas määruse (EL) 2021/241 alusel juba olemasoleva võimalusega esitada taaste- ja vastupidavuskava projekt ning REPowerEU peatükkide nõuetekohase ettevalmistuse tagamiseks saavad liikmesriigid esitada REPowerEU peatüki projekti enne muudetud taaste- ja vastupidavuskava esitamist. Vältida tuleks tarbetut halduskoormust.
- (10) REPowerEU peatükid peaksid hõlmama uusi reforme ja investeeringuid alatest 1. veebruarist 2022, mis aitavad saavutada REPowerEU eesmärgi ja tegeleda hiljutiste geopoliitiliste sündmuste põhjustatud kriisiga. REPowerEU peatükki võib sellegipoolest lisada juba vastuvõetud nõukogu rakendusotsustesse lisatud meetmeid, mis aitavad kaasa REPowerEU eesmärkide saavutamisele, kui pärast maksimaalse rahalise toetuse ajakohastamist seda asjaomase liikmesriigi suhtes vähendatakse. Sel juhul peaks liikmesriigil olema võimalik lisada oma REPowerEU peatükki nimetatud meetmeid maksimaalse rahalise toetuse vähendamise summale vastava hinnanguliste kulude summa ulatuses.
- (11) Liikmesriigil peaks olema võimalik lisada oma REPowerEU peatükki juba vastu võetud nõukogu rakendusotsuses esitatud meetmete võimendatud osa koos vastavate eesmärkide ja sihtidega. Sellise võimendamisega peaks kaasnema meetmete ambitsioonitaseme sisuline parandamine, mis kajastub vastavate eesmärkide ja sihtide korralduses või tasemes, tuginedes samal ajal meetmetele, mis sisalduvad juba vastu võetud nõukogu rakendusotsuses.
- (12) Liikmesriik peaks esitama oma REPowerEU peatüki oma taaste- ja vastupidavuskava *addendum*i kujul. REPowerEU peatükk peaks sisaldama selgitust selle kohta, kuidas selles peatükis sisalduvad meetmed on kooskõlas asjaomase liikmesriigi jõupingutustega saavutada REPowerEU eesmärgid, võttes arvesse juba vastu võetud nõukogu rakendusotsustega hõlmatud meetmeid, ning selgitust kõnealuste meetmetega ning muude riiklikult rahastatavate ja liidu rahastatavate täiendavate või kaasnevate meetmetega REPowerEU eesmärkide saavutamisse antava üldise panuse kohta.
- (13) REPowerEU peatükid peaksid muu hulgas aitama suurendada kestliku ja taastuvenergia osakaalu energiaallikate jaotuses ning lahendada energiataristust esinevad kitsaskohad. Maagaasitaristu puhul peaksid REPowerEU peatükis sisalduvad reformid ja investeeringud, mille eesmärk on mitmekesistada tarneid ja vähendada neis Venemaa osakaalu, põhinema vajadustel, mille on nüüd oma hindamise kaudu kindlaks teinud ja heaks kiitnud varustuskindluse tagamise eesmärgil solidaarsuse vaimus loodud Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik, ning võtma arvesse asjaomaste liikmesriikide strateegilise energiapuuduse vajadusi ning tugevdatud valmisolekumeetmeid, sealhulgas energia salvestamine, mida on võetud uute geopoliitiliste ohtudega kohandamiseks, kahjustamata seejuures pikaajalist panustamist rohepöördele.
- (14) Määrusesse tuleks lisada asjakohane hindamiskriteerium, mille alusel saaks komisjon hinnata REPowerEU peatükkide reforme ja investeeringuid, veendumaks, et kõnealused reformid ja investeeringud on REPowerEU konkreetsete eesmärkide saavutamiseks sobilikud. Selleks et komisjoni hinnang oleks positiivne, peab asjaomane taaste- ja vastupidavuskava saama uue hindamiskriteeriumi alusel hinde A.

(7) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhuonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

(8) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. oktoobri 2021. aasta määrus (EL) 2021/1755, millega luuakse Brexitiga kohanemise reserv (ELT L 357, 8.10.2021, lk 1).

- (15) Praegust tööjõu ja oskuste nappust arvesse võttes ei piisa fossiilkütustest sõltuvuse vähendamiseks ainult taristusse ja tehnoloogiasse tehtavatest investeeringutest. Sellega seoses on juba võimalik vahendeid eraldada ka inimeste ümberõppeks ja oskuste täiendamiseks, et varustada tööjõud roheliste kutseoskustega, samuti rohepöördega seotud uuenduslike lahenduste uurimiseks ja väljatöötamiseks. Liikmesriike julgustatakse rohkem investeerima ümberõppesse ja oskuste täiendamisse, eelkõige roheliste ja seonduvate digioskuste ja -tehnoloogiate valdkonnas, tagamaks, et kedagi ei jäeta kogu rohepöörde jooksul kõrvale. Kui liikmesriik lisab oma REPowerEU peatükki meetmeid, mis on seotud inimeste ümberõppe ja oskuste täiendamisega, kaalub komisjon, kas sellised meetmed aitavad märkimisväärselt kaasa tööjõu ümberkvalifitseerimisele ja roheliste kutseoskuste ning seonduvate digioskuste omandamisele.
- (16) Võttes arvesse praeguse energiakriisi majanduslikku ja sotsiaalset mõju, kus püsivalt kõrged ja volatiilsed energiahinnad süvendavad COVID-19 kriisi mõju, suurendades veelgi tarbijate finantskoormust, eeskätt kõige vähem kaitstud tarbijate, madala sissetulekuga majapidamiste või haavatavas olukorras ettevõtjate, sealhulgas mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks, ning tunnustades Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtteid, peaksid REPowerEU peatükid saama hõlmata ka meetmeid, mis aitavad struktuurselt tegeleda energiaostuvõimetuse olukordadega pikaajaliste reformide ja investeeringute kaudu. Energiaostuvõimetuse vastu võitlemisele suunatud reformid ja investeeringud peaksid tagama suurema rahalise toetuse energiatõhususe süsteemidele, sealhulgas sihtotstarbeliste rahastamisvahendite, puhta energia poliitika ja kavade kaudu, mille eesmärk on vähendada nende majapidamiste ja ettevõtjate, sealhulgas mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate energianõudlust, kes on kõrgete energiahindade tõttu sattunud tõsisesse raskustesse.
- (17) Liikmesriikide võetavad energianõudluse vähendamise meetmed peaksid kannustama investeeringuid energiasäästu.
- (18) Uue korra kohaldamine REPowerEU peatükkidele ei tohiks piirata kõiki muid määruse (EL) 2021/241 kohaseid õiguslikke nõudeid, kui ei ole sätestatud teisiti.
- (19) Taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatükk, peaks aitama tulemuslikult lahendada kõiki probleeme või suurt osa probleemidest, mis on kindlaks tehtud asjakohastes riigipõhistes soovitudes, sealhulgas 2022. aasta Euroopa poolaasta tsüklis vastu võetavates riigipõhistes soovitudes, milles osutatakse muu hulgas liikmesriikide konkreetsetele energiavaldkonna sõlmküsimustele.
- (20) Tõhusaks üleminekuks taastuenergia ja energiasõltuvuse vähendamiseks on vaja teha märkimisväärsed digiinvesteeringuid. Määruse (EL) 2021/241 kohaselt peaksid liikmesriigid selgitama, kuidas aitavad taaste- ja vastupidavuskavade, sealhulgas REPowerEU peatüki meetmed eeldatavasti kaasa digiülemineku ja sellest tulenevate probleemide lahendamisele ning kas nendega seotud summa aitab digiteerimismeetmetega seotud kulutuste jälgimise metoodika alusel kaasa digisihi saavutamisele. Liidu ees seisvate energiavaldkonna sõlmküsimuste enneolematut kiireloomulisust ja tähtsust silmas pidades ei tuleks REPowerEU peatüki reforme ja investeeringuid määruuses (EL) 2021/241 sätestatud digisihi nõude kohaldamiseks ette nähtava kogueraldise arvutamisel siiski arvesse võtta. Sellest hoolimata peaksid liikmesriigid püüdma võimalikult suures ulatuses lisada REPowerEU peatükki meetmeid, mis aitavad digiteerimismeetmetega seotud kulutuste jälgimise metoodika alusel kaasa digisihi saavutamisele.

- (21) Pikad haldusmenetlused on üks peamisi takistusi taastuvenergia kasutuselevõtmisel. Nende takistuste hulka kuuluvad alade valikut ja projektide halduslubasid käsitlevate normide keerukus, projektide keskkonnamõju hindamise keerukus ja kestus, võrguühendusega seotud küsimused ja lubade andmisega tegelevate asutuste või võrguettevõtjate personali nappus. Selleks et liit saavutaks oma energia- ja kliimaeesmärgid, on vaja veelgi lihtsustada ja kiirendada taastuvenergia ja sellega seotud elektrivõrgu taristu lubade andmise haldusmenetlusi. 2022. aasta Euroopa poolaasta raames esitati liikmesriikidele soovitusel taastuvenergia kasutuselevõtu kiirendamiseks. Nagu komisjoni 18. mai 2022. aasta teatises „Kava „REPowerEU““ on välja kuulutatud, on komisjon teinud ettepaneku muuta taastuvatest energiaallikatest toodetud energiat käsitlevat Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001⁽⁹⁾, et kehtestada taastuvenergia puhul kiirem loamenetluse korraldus. Lisaks on nõukogu määruses (EL) 2022/2577,⁽¹⁰⁾ millega kehtestatakse raamistik taastuvenergia kasutuselevõtu kiirendamiseks, nähtud ette ajutised erakorralised meetmed.
- (22) Määruse (EL) 2021/241 artikli 18 lõike 4 punkti q kohaselt peaksid liikmesriigid esitama kokkuvõtte konsultatsioonidest, mis on läbi viidud kooskõlas riigisisese õigusraamistikuga taaste- ja vastupidavuskava rakendamiseks seotud kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, sotsiaalpartnerite ja muude sidusrühmadega. Tuleks läbi viia täiendav konsultatsioon, et käsitleda võimalikku REPowerEU peatükki lisatavaid reforme ja investeeringuid, andes sidusrühmadele piisavalt aega reageerimiseks, tagades üksiti, et asjaomane liikmesriik saab REPowerEU peatüki kiiresti koostada. Ajakohastatud kokkuvõttes tuleks ära märkida konsulteeritud sidusrühmad, selgitada täiendava konsultatsiooni tulemusi ning kirjeldada, kuidas on sidusrühmadelt saadud seisukohti REPowerEU peatükkides arvesse võetud.
- (23) Selleks et COVID-19 kriisist taastumise raames tehtavad reformid ja investeeringud viidaks ellu kestlikul viisil, on oluline kohaldada põhimõtet „ei kahjusta oluliselt“ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852⁽¹¹⁾ artikli 17 tähenduses (edaspidi „põhimõte „ei kahjusta oluliselt““). Selle kohaldamist tuleks rahastust toetatavate reformide ja investeeringute suhtes jätkata, tehes vaid ühe sihipärase erandi liidu energiasuureolekuga seotud kiireloomuliste probleemide lahendamise tagamiseks. Võttes arvesse tarnete mitmekesistamise ja neis Venemaa osakaalu vähendamiseks seotud eesmärgi, peaks REPowerEU peatükkides ette nähtud reforme ja investeeringuid, mis on vajalikud energiataristu ja -rajatiste parandamiseks, et rahuldada kiireloomulisi gaasi varustuskindluse vajadusi, olema võimalik rahastust toetada isegi siis, kui need ei ole kooskõlas põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“. Naftataristu ja -rajatiste reeglina REPowerEU peatükist välja jäetud. Erandina võib liikmesriik, mille suhtes on käesoleva muutmismääruse jõustumise ajaks kohaldatud nõukogu määruse (EL) nr 833/2014⁽¹²⁾ artikli 3m lõikes 4 sätestatud erakorralist ajutist erandit tema erilise sõltuvuse tõttu toornaftast ja tulenevalt tema geograafilisest asendist, lisada REPowerEU peatükki naftataristu ja -rajatiste, mida on vaja kiireloomuliste varustuskindluse vajaduste rahuldamiseks.

Komisjon peaks hindama, kas meetmed, mis peaksid rahuldama kiireloomulisi energia varustuskindluse vajadusi, vastavad põhimõttest „ei kahjusta oluliselt“ erandi tegemise tingimustele. Selle hindamise eesmärgil peaks komisjon muude tingimuste hulgas kaaluma seotuse efekti ohtu ning selliste puhtamate, tehnoloogiliselt ja majanduslikult teostatavate alternatiivide puudumist, mida saaks võrreldava aja jooksul kasutusele võtta. Hindamine peaks olema proportsionaalne, võttes arvesse REPowerEU eesmärkide saavutamise kiireloomulisust. Kahtluste korral peaks komisjonil olema võimalik nõuda liikmesriikidelt hindamist toetava asjakohase teabe esitamist. Puhtamate alternatiivide hindamine peaks jääma mõistlikkuse piiridesse.

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

⁽¹⁰⁾ Nõukogu 22. detsembri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2577, millega kehtestatakse raamistik taastuvenergia kasutuselevõtu kiirendamiseks (ELT L 335, 29.12.2022, lk 36).

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13).

⁽¹²⁾ Nõukogu 31. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 833/2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas (ELT L 229, 31.7.2014, lk 1).

- (24) Kõik taaste- ja vastupidavuskavade meetmed tuleks võtta kooskõlas kohaldatava liidu ja riikliku keskkonnavalase õigustikuga, eelkõige seoses keskkonnamõju hindamise ja looduskaitsega. Meetmete puhul, mille suhtes tehakse erand põhimõttest „ei kahjusta oluliselt“, peaksid liikmesriigid tegema rahuldavaid jõupingutusi, et piirata võimalikku kahju keskkonnamärkidele määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, kui see on teostatav, ja leevendama kahju teiste meetmete, sealhulgas REPowerEU peatükkides sätestatud meetmete abil.
- (25) REPowerEU peatükid peaksid olema kooskõlas liikmesriikide riiklike energia- ja kliimakavadega ning määruses (EL) 2021/1119 sätestatud liidu kliimamärkidega.
- (26) Võttes arvesse Euroopa rohelist kokkulepet kui Euroopa kestliku majanduskasvu strateegiat ning kliimamuutustega tegelemise olulisust kooskõlas liidu kohustusega rakendada Pariisi kliimakokkulepet ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kestliku arengu eesmäärke, aitab käesoleva määrusega loodud rahastu kaasa kliimameetmete peavoolustamisele ja keskkonnasäästlikkusele ning üldise eesmärgi – tagada 30 % liidu eelarvekulutustest kliimamärkide toetamiseks – saavutamisele. Selleks peaksid rahastust toetatavad ja liikmesriikide taaste- ja vastupidavuskavadesse lisatud meetmed aitama kaasa rohepöördele, sealhulgas elurikkusele, või sellest tulenevate probleemide lahendamisele, ning nendega seotud summa peaks moodustama määruse (EL) 2021/241 VI lisas sätestatud kliimamuutustega seotud kulutuste jälgimise metoodika kohaselt taaste- ja vastupidavuskava kogueraldisest vähemalt 37 % ning REPowerEU peatüki meetmete hinnangulisest kogukulust vähemalt 37 %. Sama metoodikat tuleks kasutada meetmete suhtes, mida ei saa vahetult siduda ühegi kõnealuses lisas loetletud konkreetse sekkumisvaldkonnaga. Liikmesriigi ja komisjoni kokkuleppel peaks olema mõne investeeringu puhul võimalik suurendada kliimamärkide saavutamiseks antava toetuse koefitsienti 40 %-le või 100 %-le, nagu taaste- ja vastupidavuskavas selgitatud, et võtta arvesse kaasnevaid reformimeetmeid, mille abil investeeringu mõju kliimamärkidele usutavalt suurendatakse. Selleks peaks olema võimalik kliimamärkide saavutamiseks antava toetuse koefitsienti suurendada mõne investeeringu puhul kokku kuni 3 %-ni taaste- ja vastupidavuskava eraldisest. Rahastust tuleks toetada meetmeid, mis on täielikult kooskõlas liidu kliima- ja keskkonnavalaste standardite ja prioriteetidega ning põhimõttest „ei kahjusta oluliselt“.
- (27) Liikmesriigid peaksid asjakohasel juhul lisama REPowerEU peatükkidesse meetmed, millel on piiriülene või mitut riiki hõlmav mõõde või mõju, nagu on kindlaks tehtud komisjoni hiliseimas vajaduste hinnangus, mis aitavad muu hulgas kaasa Euroopa lisaväärtuse loomisele. Samuti tuleks arvesse võtta, et ühes liikmesriigis võetud meetmetel võib olla ülekanduv mõju teistele liikmesriikidele. Komisjon peaks hõlbustama liikmesriikidevahelist koostööd võimalikult varakult, et toetada REPowerEU peatükkidesse lisatavate selliste meetmete väljatöötamist, millel on piiriülene või mitut riiki hõlmav mõõde või mõju. Liikmesriigid peaksid püüdlema selle poole, et taoliste meetmetega seotud summa moodustaks REPowerEU peatüki meetmetega seotud hinnangulistest kuludest vähemalt 30 %. Lisaks piiriülesele või mitut riiki hõlmava mõõtme või mõjuga meetmetele tuleks piiriülesele või mitut riiki hõlmava mõõtme või mõjuga meetmeteks pidada selliseid liikmesriigi tasandi meetmeid, mis aitavad tagada energiavarustuse liidus tervikuna kooskõlas REPowerEU eesmärkidega, eelkõige seoses olemasolevate energia ülekandmise, jaotamise ja salvestamisega seotud kitsaskohtade lahendamise, mis on kindlaks tehtud komisjoni hiliseimas vajaduste hinnangus, ning suurendavad seeläbi liikmesriikidevaheliste, piiriüleste elektrivoogude potentsiaali. Meetmeid, mis vähendavad sõltuvust fossiilkütustest ja vähendavad energianõudlust, tuleks samuti pidada positiivse piiriülese mõjuga meetmeteks, sest tänu neile vabaneb veelgi võimsust või tarneid teistele liikmesriikidele.
- (28) Tuleks lisada asjakohane hindamiskriteerium, mille alusel saaks komisjon hinnata REPowerEU peatükkide reformide ja investeeringute piiriülest või mitut riiki hõlmavat mõõdet või mõju.

- (29) Liikmesriikidele tuleks pakkuda lisastiimuleid laenuetoetuse taotlemiseks, et liikmesriigid kasutaksid olemasolevaid rahalisi vahendeid, järgides samal ajal võrdse kohtlemise, solidaarsuse, proportsionaalsuse ja läbipaistvuse põhimõtteid. Sel eesmärgil peaksid liikmesriigid teatama komisjonile hiljemalt 30 päeva jooksul käesoleva määruse jõustumisest võimalikult selgelt, kas nad kavatsevad laenuetoetuse taotluse esitada. Komisjon peaks esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule samal ajal võrdsetel tingimustel ja põhjendamatu viivitusega ülevaate liikmesriikide väljendatud kavatsustest ning sellest, kuidas plaanitakse olemasolevaid rahalisi vahendeid jaotada. Teade kavatsuse kohta ei tohiks takistada liikmesriikidel taotleda laenuetoetust 31. augustini 2023 kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikliga 14, sealhulgas asjaomaste tingimuste kohaldamisel taotluste puhul, mis ületavad 6,8 % nende kogurahvatulust. Samuti ei tohiks see takistada komisjonil vastava laenulepingu sõlmimist pärast asjaomase nõukogu rakendusotsuse vastuvõtmist.
- (30) Liikmesriike ergutatakse esitama REPowerEU peatükid võimalikult kiiresti ja eelistatavalt kahe kuu jooksul pärast käesoleva muutmismääruse jõustumist. Kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõikega 1 peaks komisjon hindama liikmesriigi esitatud muudetud taaste- ja vastupidavuskava kahe kuu jooksul ning esitama ettepaneku nõukogu rakendusotsuse kohta. Võttes arvesse liikmesriikide ees seisvate probleemide pakilisust, peaks komisjon püüdma viia muudetud taaste- ja vastupidavuskavade hindamise lõpule põhjendamatu viivitusega.
- (31) Selleks et stimuleerida liikmesriike taotlema REPowerEU peatükki lisatavate reformide ja investeeringute puhul kauglevaatavamaid eesmärke, tuleks lisaks ette näha uued sihtotstarbelised rahastamisallikad.
- (32) Nõukogu määrusega (EL) 2022/1854 ⁽¹³⁾ on toornafta-, maagaasi-, kivisöe- ja rafineerimissektoris tegutsevatele liidu äriühingutele ja püsivatele tegevuskohtadele kehtestatud ajutine solidaarsuspanus, mida kohaldatakse kõigis liikmesriikides. Liikmesriike kutsutakse üles kasutama osa kõnealusest ajutisest panusest saadud tulust – edendamaks sidusal viisil koostööd ja vastastikust täiendavust oma REPowerEU peatükkides käsitletavate reformide ja investeeringutega – selliste meetmete rahastamiseks, mida rakendatakse riigi tasandil kooskõlas REPowerEU eesmärkidega.
- (33) Praegune majanduslik ja geopoliitiline olukord nõuab liidult, et ta kasutaks olemasolevaid vahendeid oma energiaravustuse kiireks mitmekesistamiseks ja fossiilkütustest sõltuvuse vähendamiseks enne 2030. aastat. Seda silmas pidades tuleks direktiiviga 2003/87/EÜ võimaldada erandkorras konverteerida enampakkumisele panemise korras rahaks osa innovatsioonifondis hoitavatest lubatud heitkoguse ühikutest ja liikmesriikidele jaotatud lubatud heitkoguse ühikutest, välja arvatud solidaarsuse, majanduskasvu ja omavahelise ühendatuse tagamise eesmärgil jaotatud lubatud heitkoguse ühikud, ning suunata tulud sellistesse reformidesse ja investeeringutesse, mis aitavad kaasa REPowerEU eesmärkide saavutamisele rahastu raamistikus. Innovatsioonifondis hoitavate ja liikmesriikidele jaotatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumisele panemine peaks samuti toimuma võimalikult kiiresti. Osa turustabiilsusreservis hoitavatest lubatud heitkoguse ühikutest, mis muidu kehtetuks tunnistataks, tuleks kasutada innovatsioonifondi täiendamiseks.
- (34) Seoses liidu erakorraliste sekkumismeetmetega, mille eesmärk on reageerida Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja mõjust tulenevatele kõrgetele energiahindadele, peaksid Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1303/2013 ⁽¹⁴⁾ sätestatud 2014.–2020. aasta ühtekuuluvuspoliitika raamistiku alusel võetavad sihtotstarbelised erakorralised ajutised meetmed aitama Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF), Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) ja Ühtekuuluvusfondi vahendite paindliku kasutamise kaudu nendel väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel (VKEd) ja vähekaitsitud leibkondadel, kes on energiahindade tõusust eriti mõjutatud, alates 1. veebruarist 2022 tekkinud ja makstud energiakulusid katta. Selline toetus on REPowerEU eesmärkidega täielikult kooskõlas.

⁽¹³⁾ Nõukogu 6. oktoobri 2022. aasta määrus (EL) 2022/1854, mis käsitleb kõrgete energiahindadega seotud erakorralisi sekkumismeetmeid (ELT L 261 I, 7.10.2022, lk 1).

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320).

- (35) Eelkõige tuleks ERFi erandkorras kasutada nende VKEde käibekapitaliga toetamiseks, keda energiahindade tõus eriti mõjutab. Energiahindade tõusust eriti mõjutatud VKEdele antav toetus peaks olema proportsionaalne ja vastama kohaldatavatele riigiabireeglitele. Lisaks tuleks ESFi erandkorras kasutada selleks, et toetada riigi õigusnormides määratletud vähekaitsitud leibkondi, aitamaks neil katta oma energiatarbimisega seotud kulusid, isegi kui puuduvad toetatavate inimeste tööalast konkurentsivõimet suurendavad meetmed, s.t aktiivsed meetmed. Need on erakorralised meetmed, mis on Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja mõjust tingitud energiakriisi lahendamiseks rangelt vajalik. Need tagavad, et toetatavatel inimestel on juurdepääs esmatähtsatele teenustele, panustades seega ka tööturul osalemiseks vajalikesse tervishoiutingimustesse. ERFist, ESFist ja Ühtekuuluvusfondist võib anda toetust võrdväärselt. Lisaks ESFile peaks ka ERFist ja Ühtekuuluvusfondist olema võimalik toetada töökohtade säilitamise meetmeid lühendatud tööaja ja samaväärsete abinõude kaudu, sealhulgas iseenda tööandjate toetamine. Selliste abinõude eesmärk on kaitsta töötajaid ja iseenda tööandjaid töötuks jäämise eest. Selliste abinõude tarvis eraldatud vahendeid kasutatakse üksnes töötajate ja iseenda tööandjate toetamiseks. Liidu toetus sellistele lühendatud tööaja ja samaväärsetele abinõudele peaks olema ajaliselt piiratud. Samuti peaks nimetatud kolme liiki toetuse jaoks olema võimalik kasutada määruse (EL) nr 1303/2013 artiklis 92a sätestatud REACT-EU vahendeid, et tugevdada liikmesriikide jätkuvaid jõupingutusi nende majanduste taastamiseks vastupidaval viisil pärast COVID-19 kriisi.
- (36) Programmitöö erikord peaks võimaldama vahendite planeerimist pelgalt sihtotstarbeliste prioriteetsete suundade raames ja aitama kaasa konkreetsete investeerimisprioriteetide saavutamisele. Selleks et anda liikmesriikidele märkimisväärset toetust nende jõupingutustes ohjeldada energiakriisi tagajärgi, peaksid liikmesriigid erandkorras saama kasutada 100 % kaasrahastamismäära, mida kohaldatakse rakenduskavade sihtotstarbeliste prioriteetsete suundade suhtes, andes sellist toetust üksnes 2014.–2020. aasta programmitöö perioodi lõpuni. Need piiratud ja sihipärased meetmed peaksid täiendama ühtekuuluvuspoliitikas sisalduvaid struktuurimeetmeid, millega toetatakse puhta energia tootmist ja energiatõhususe edendamist. Liidu eelarvepiirangute arvesse võtmiseks peaksid komisjoni maksed selliste sihtotstarbeliste prioriteetide raames korraldatavate tegevuste tarvis piirduma 2023. aastal 5 000 000 000 euroga.
- (37) Võimaldamaks liikmesriikidele ja piirkondadele uute probleemide lahendamisel piisavat paindlikkust, peaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1060⁽¹⁵⁾ andma liikmesriikidele võimaluse taotleda ERFist, Euroopa Sotsiaalfondist ja Ühtekuuluvusfondist kuni 7,5 % ulatuses vahendeid REPowerEU eesmärkide saavutamisele kaasa aitamiseks. Kõnealustest fondidest peaks olema võimalik anda toetust REPowerEU eesmärkide saavutamiseks, kui selline toetus kuulub asjaomase fondi kohaldamisalasse, aitab kaasa selle erieesmärkide saavutamisele ning on kooskõlas määruses (EL) 2021/1060 ja asjaomastes fondispetsiifilistes määrustes sätestatud normidega, sealhulgas põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“.
- (38) Liikmesriikidel peaks olema võimalik paigutada kogu neile Brexitiga kohanemise reservi vahenditest tehtud esialgne eraldis või osa sellest ümber rahastusse. COVID-19 kriis, mida võimendas oht liidu energiajulgeolekule, on süvendanud Ühendkuningriigi liidust väljaastumise negatiivseid tagajärgi liikmesriikides, sealhulgas nende piirkondades ja kohalikes kogukondades, ning sektorites, eeskätt neis, mida väljaastumine on kõige rängemini mõjutanud. Brexitiga kohanemise reservist rahastatavatel meetmetel ning rahastatavatel reformidel ja investeeringutel võivad olla sarnased eesmärgid ja sisu. Nii Brexitiga kohanemise reservi kui ka rahastu lõppeesmärk on leevendada majanduslikule, sotsiaalsele ja territoriaalsele ühtekuuluvusele avalduvat negatiivset mõju. Rahastu abil elluviidavate reformide ja investeeringute peamine eesmärk on küll pandeemia majanduslike tagajärgedega tegelemine, kuid selles kontekstis võiks nendega kaasa aidata ka ettenägematute ja kahjulike tagajärgedega võitlemisele liikmesriikides ja sektorites, mida Brexit on kõige rängemini mõjutanud. Nii Brexitiga kohanemise

⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.6.2021, lk 159).

reservi kui ka rahastu kulukohustuste ja maksete assigneeringud ei arvestata eelarves mitmeaastase finantsraamistiku kulude ülemmäärade sisse. Kõnealuse stsenaariumi kohaselt ja pidades silmas hiljutisemate geopoliitiliste suundumuste põhjustatud häireid ülemaailmsel energiaturul, on asjakohane võimaldada liikmesriikidele paindlikkust, lubades ümberpaigutamisi Brexitiga kohanemise reservist rahastusse, millega saab püüelda nii reservi kui ka rahastu eesmärkide poole ning saavutada lõppkokkuvõttes majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus.

- (39) Liikmesriikidele antava täiendava rahastamise raames, mis hõlmab REPowerEU peatükki nende taaste- ja vastupidavuskavas, peaks rahastu reeglite kohaselt väljamakseid tegema kuni 2026. aasta lõpuni.
- (40) Taaste- ja vastupidavuskava raames esitatud taotlus saada sihtotstarbelisi vahendeid, sealhulgas direktiivi 2003/87/EÜ kohase heitkogustega kauplemise süsteemi lubatud heitkoguse ühikute enampakkumisel müümisest saadud eraldised, määruse (EL) 2021/1060 artikliga 26 reguleeritavast ERFist, Euroopa Sotsiaalfond+ist või Ühtekuuluvusfondist ümber paigutatavad vahendid ja Brexitiga kohanemise reservist ümber paigutatavad vahendid, REPowerEU peatüki meetmetele, peaksid kajastama suuremat finantsvajadust, mis on seotud kõnealuses peatükis sisalduvate reformide ja investeeringutega.
- (41) Tagamaks, et rahalist toetust antakse praegusele energiakriisile paremini reageerimiseks võimalikult kiiresti, kui liikmesriik esitab muudetud taaste- ja vastupidavuskavas koos REPowerEU peatükiga asjakohase taotluse, peaks REPowerEU peatüki meetmete rahastamiseks vajaliku lisasumma saama maksta kahe eelmaksena.

Niivõrd kui see on võimalik, peaks komisjon tegema esimese eelmakse kahe kuu jooksul pärast määruse (EL) 2021/241 kohaldamiseks juriidilise kohustuse võtmist, ja teise eelmakse 12 kuu jooksul pärast taaste- ja vastupidavuskavale, sealhulgas REPowerEU peatükile antud hinnangu heakskiitmist käsitleva nõukogu rakendusotsuse jõustumist. Kõnealused eelmaksed peaksid sõltuma olemasolevatest vahenditest, eelkõige taasterahastu „NextGenerationEU“ konto vahendite, liidu aastaeelarves heaks kiidetud vahendite ja direktiivi 2003/87/EÜ kohase heitkogustega kauplemise süsteemi lubatud heitkoguse ühikute enampakkumisel müümisest saadud tulu ning kättesaadavusest ning eelarve jagatud täitmise alla kuuluvate programmide vahendite eelnevast tegelikust ümberpaigutamisest, kui seda taotletakse.

- (42) Selleks et järgida mitmeaastase finantsraamistiku maksete ülemmäärasid, tuleks kehtestada ülempiir maksetele, mis vastavad määruse (EL) 2021/1060 kohaselt ümber paigutatud eelmaksetele.
- (43) Komisjon peaks jälgima REPowerEU peatükis kirjeldatud reformide ja investeeringute rakendamist ja nende panust REPowerEU eesmärkide saavutamisse ning andma sellega seotud teavet, eriti taaste- ja vastupidavusdialoogi teabevahetuse, taaste ja vastupidavuse tulemustabeli aruandluse ning Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatava aastaaruande eraldi jao kaudu.
- (44) Hiljutised geopoliitilised sündmused on mõjutanud märkimisväärselt energia-, toidu ja ehitusmaterjalide hindu ning põhjustanud ka puudujääke üleilmsetes tarneahelates, toonud kaasa kõrgema inflatsiooni ja tekitanud uusi probleeme, sealhulgas energiaostuvõimetuse oht ja suurem elukallidus. Kõnealustele probleemidele võib olla vaja reageerida. Kõnealused suundumused võivad vahetult mõjutada suutlikkust rakendada taaste- ja vastupidavuskavade meetmeid. Kui liikmesriigid suudavad tõendada, et sellised suundumused ei võimalda mõnd konkreetset eesmärki või sihti enam kas täielikult või osaliselt saavutada, võivad nad tugineda sellistele suundumustele kui objektiivsetele asjaoludele määruse (EL) 2021/241 tähenduses. Kui liikmesriigid suudavad tõendada, et konkreetse eesmärgi või sihi saavutamine on vastuolus REPowerEU eesmärkide saavutamisega, võib tugineda ka sellistele oludele kui objektiivsetele asjaoludele kõnealuse määruse tähenduses. Lisaks ei tohiks ükski muutmistaotlus kahjustada taaste- ja vastupidavuskavade üldist rakendamist, sealhulgas liikmesriikide reformi- ja investeerimisalaseid jõupingutusi.

- (45) Määrusi (EL) 2021/241, (EL) nr 1303/2013, (EL) 2021/1060 ja (EL) 2021/1755 ning direktiivi 2003/87/EÜ tuleks seetõttu vastavalt muuta.
- (46) Selleks et käesolevas määruses sätestatud meetmeid oleks võimalik viivitamata kohaldada, peaks see jõustuma järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) 2021/241 muutmine

Määrust (EL) 2021/241 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 4 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Vastavalt käesoleva määruse artiklis 3 nimetatud kuuele sambale ning nende loodavale sidususele ja koostoimele ning COVID-19 kriisi raames on rahastu üldeesmärk edendada liidu majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, suurendades liikmesriikide vastupidavust, kriisiks valmisolekut, kohanemisvõimet ja majanduse kasvupotentsiaali, leevendades selle kriisi sotsiaal- ja majandusmõju, eelkõige naistele, aidates kaasa Euroopa sotsiaaloiguste samba rakendamisele, toetades rohepööret ning aidates kaasa määruse (EL) 2018/1999 artikli 2 punktis 11 2030. aastaks kehtestatud liidu kliimaeesmärkide saavutamisele, 2050. aastaks seatud liidu kliimanetraalsuse eesmärgi täitmisele ning digipöördele, samuti suurendades fossiilkütustest sõltuvuse vajaliku vähendamise ja energiavarustuse liidu tasandil mitmekesistamise kaudu, sealhulgas energiatõhususe, energiasalvestusvõimsuse ja taastuvate energiaallikate kasutuselevõtu suurendamise teel, liidu energiasüsteemi vastupanuvõimet, turvalisust ja kestlikkust, aidates seeläbi kaasa ülespoole suunatud majanduslikule ja sotsiaalsele lähenemisele, liidu majanduse kestliku kasvu ja lõimimise taastamisele ja edendamisele ning uute kvaliteetsete töökohtade loomisele ning liidu strateegilisele autonoomsusele kõrvuti avatud majandusega ning luues Euroopa lisaväärtust.“

2) Artikli 5 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Rahastust toetatakse ainult meetmeid, mille puhul järgitakse põhimõtet „ei kahjusta oluliselt“, mida kohaldatakse ka REPowerEU peatükkide meetmete suhtes, kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti.“

3) Artiklit 14 muudetakse järgmiselt:

a) lõikesse 3 lisatakse järgmine punkt:

„d) asjakohasel juhul reformid ja investeeringud kooskõlas artikliga 21c.“;

b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Liikmesriigi taaste- ja vastupidavuskavale ettenähtud laenuetoetus ei tohi olla suurem kui asjakohasel juhul läbivaadatud taaste- ja vastupidavuskava kogukulu ja artiklis 11 osutatud maksimaalse rahalise toetuse, sealhulgas asjakohasel juhul artiklis 21a osutatud tulu ning eelarve jagatud täitmise alla kuuluvatest programmidest ümber paigutatud vahendid, vahe.“;

c) lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Erandina lõikest 5 võib laenuetoetuse summat vahendite olemasolu korral erandlikel asjaoludel suurendada, võttes võrdse kohtlemise, solidaarsuse, proportsionaalsuse ja läbipaistvuse põhimõtteid kohaldades arvesse taotleva liikmesriigi vajadusi ning teiste liikmesriikide juba esitatud või esitada kavatsetavaid laenuetoetuse taotlusi. Nende põhimõtete kohaldamise hõlbustamiseks teatavad liikmesriigid komisjonile hiljemalt 31. märtsiks 2023, kas nad kavatsesid laenuetoetust taotleda. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule samal ajal võrdsetel tingimustel ja põhjendamatult viivitusega ülevaate liikmesriikide kavatsustest ning sellest, kuidas plaanitakse olemasolevaid rahalisi vahendeid jaotada. Kõnealune teavitamine kavatsusest laenuetoetust taotleda ei takista liikmesriikidel taotleda laenuetoetust 31. augustini 2023, sealhulgas asjaomaste tingimuste kohaldamisel taotluste puhul, mis ületavad 6,8 % kogurahvatulust. Samuti ei takista see vastava laenulepingu sõlmimist pärast asjaomase nõukogu rakendusotsuse vastuvõtmist.“

4) Artikli 17 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Rahastamiskõplikud on meetmed, millega alustatakse alates 1. veebruarist 2020 ja mis vastavad käesolevas määruses sätestatud nõuetele.

Artikli 21c lõikes 1 osutatud uusi reforme ja investeeringuid saab toetada aga üksnes juhul, kui neid rakendatakse alates 1. veebruarist 2022.“

5) Artikli 18 lõiget 4 muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse järgmine punkt:

„ca) selgitus selle kohta, kuidas REPowerEU peatükk aitab kaasa energiaostuvõimetuse vähendamisele, sealhulgas asjakohasel juhul piisava tähelepanu pööramisele energiaostuvõimetute inimeste vajadustele ja kaitsetuse vähendamisele eelseisvatel talvehooaegadel;“;

b) punkt e asendatakse järgmisega:

„e) kvalitatiivne selgitus selle kohta, kuidas aitavad taaste- ja vastupidavuskava meetmed eeldatavasti kaasa rohepöördele, sealhulgas elurikkusele, või sellest tulenevate probleemide lahendamisele, kas VI lisas sätestatud kliimamuutustega seotud kulutuste jälgimise metoodika kohaselt moodustab nende meetmetega seotud summa taaste- ja vastupidavuskava kogueraldisest vähemalt 37 % ning kas REPowerEU peatüki seda liiki meetmetega seotud summa moodustab kõnealuses peatükis sisalduvate meetmete hinnangulisest kogukulust vähemalt 37 %; nimetatud metoodikat kasutatakse meetmete puhul, mida ei saa otseselt siduda ühegi VI lisas loetletud sekkumisvaldkonnaga; mõne investeeringu puhul võib kliimaeesmärkide saavutamiseks antava toetuse koefitsiente suurendada kokku kuni 3 %-ni taaste- ja vastupidavuskava eraldisest, et võtta arvesse kaasnevaid reformimeetmeid, mille abil investeeringu mõju kliimaeesmärkidele usutavalt suurendatakse, nagu seda on taaste- ja vastupidavuskavas selgitatud;“;

c) punkt h asendatakse järgmisega:

„h) teave selle kohta, kas taaste- ja vastupidavuskavas sisalduvad meetmed puudutavad piiriüleseid ja mitut riiki hõlmavaid projekte; selgitus selle kohta, kuidas REPowerEU peatükkide asjaomased meetmed, sealhulgas meetmed, millega lahendatakse komisjoni hiliseimas vajaduste hinnangus kindlaks tehtud probleeme, on piiriülene või mitut riiki hõlmav mõõde või mõju, ning teave selle kohta, kas nende meetmete kogukulu moodustab REPowerEU peatüki hinnangulistest kuludest vähemalt 30 %;“;

d) punkt q asendatakse järgmisega:

„q) taaste- ja vastupidavuskava ettevalmistamiseks ning, kui see on asjakohane, elluviimiseks nende konsultatsioonide kokkuvõte, mis on läbi viidud kooskõlas riigisise õigusraamistikuga kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, sotsiaalpartnerite, kodanikuühiskonna organisatsioonide, noorteorganisatsioonide ja muude sidusrühmadega, ning selgitus selle kohta, kuidas on sidusrühmade seisukohti taaste- ja vastupidavuskavas arvesse võetud; pärast REPowerEU peatüki lisamist tuleb konsultatsioonide kokkuvõtet täiendada teabega, milles nimetatakse konsulteeritud sidusrühmad, kirjeldatakse kõnealust peatükki käsitlevate konsultatsioonide tulemusi ja seda, kuidas on saadud seisukohti REPowerEU peatükis arvesse võetud;“.

6) Artikli 19 lõiget 3 muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse järgmised punktid:

„da) kas REPowerEU peatükk sisaldab artiklis 21c osutatud reforme ja investeeringuid, mis aitavad tõhusalt kaasa energiapuudusele, liidu energiarustuse mitmekesistamisele, energiatõhususe, energiasalvestusvõimsuse ja taastuvate energiaallikate kasutuselevõtu suurendamisele või fossiilkütustest sõltuvuse vajalikule vähendamisele enne 2030. aastat;

db) kas REPowerEU peatükk sisaldab artiklis 21c osutatud reforme ja investeeringuid, millel on eeldatavasti piiriülene või mitut riiki hõlmav mõõde või mõju;“;

b) punkt e asendatakse järgmisega:

„e) kas taaste- ja vastupidavuskava sisaldab meetmeid, mis aitavad tõhusalt kaasa rohepöördele, sealhulgas elurikkusele, või sellest tulenevate probleemide lahendamisele, kas VI lisas sätestatud kliimamuutustega seotud kulutuste jälgimise metoodika kohaselt moodustab nende meetmetega seotud summa taaste- ja vastupidavuskava kogueraldisest vähemalt 37 % ning kas selliste REPowerEU peatüki meetmetega seotud summa moodustab kõnealuses peatükis sisalduvate meetmete hinnangulisest kogukulust vähemalt 37 %; nimetatud metoodikat kasutatakse meetmete puhul, mida ei saa otseselt siduda ühegi VI lisas loetletud sekkumisvaldkonnaga; mõne investeeringu puhul võib kliimaeesmärkide saavutamiseks antava toetuse koefitsiente suurendada komisjoni nõusolekul kokku kuni 3 %-ni taaste- ja vastupidavuskava eraldisest, et võtta arvesse kaasnevaid reformimeetmeid, mille abil investeeringu mõju kliimaeesmärkide saavutamiseks usutavalt suurendatakse;“.

7) Artikli 20 lõikesse 5 lisatakse järgmine punkt:

„ca) kokkuvõtte REPowerEU peatükis kavandatud meetmetest, millel on piiriülene või mitut riiki hõlmav mõõde või mõju, sealhulgas meetmetest, mille abil lahendatakse komisjoni hiliseimas vajaduste hinnangus kindlaks tehtud probleeme; kui nende meetmete hinnangulised kulud moodustavad vähem kui 30 % kõigi REPowerEU peatükimeetmete hinnangulistest kuludest, esitatakse selle põhjused, eelkõige tõendades, et muud REPowerEU peatüki meetmed vastavad paremini artikli 21c lõikes 3 sätestatud eesmärkidele või et realistlikke projekte, millel on piiriülene või mitut riiki hõlmav mõõde või mõju, ei ole piisavalt, võttes eelkõige arvesse rahastu kasutusiga;“.

8) III peatüki järele lisatakse järgmine peatükk:

„IIIa peatükk

REPower EU

Artikkel 21a

Direktiivi 2003/87/EÜ kohase heitkogustega kauplemise süsteemi tulu

1. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ (*) artikliga 10e saadud 20 000 000 000 eurot jooksevhindades tehakse käesoleva määruse alusel rakendamiseks kättesaadavaks rahastust antava täiendava tagastamatu rahalise toetusena, et suurendada liidu tasandil fossiilkütustest sõltuvuse vähendamise ja energiavarustuse mitmekesistamise kaudu liidu energiasüsteemi vastupanuvõimet. Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10e kohaselt käsitatakse nimetatud summat sihtotstarbelise välistuluna vastavalt finantsmääruse artikli 21 lõikele 5.

2. Iga liikmesriigi jaotusosa lõikes 1 osutatud summast arvutatakse näitajate alusel, mis on sätestatud IVa lisas esitatud meetodi raames.

3. Lõikes 1 osutatud summa eraldatakse üksnes artiklis 21c osutatud meetmete jaoks, välja arvatud artikli 21c lõike 3 punktis a osutatud meetmed. See võib hõlmata ka artikli 6 lõikes 2 osutatud kulusid.

4. Lõikes 1 osutatud summat hõlmavad kulukohustuste assigneeringud tehakse kõnealuse summa ulatuses automaatselt kättesaadavaks alates 1. märtsist 2023.

5. Iga liikmesriik võib esitada komisjonile taotluse eraldada talle summa, mis ei ületa tema osa suurust, lisades oma kavasse artiklis 21c osutatud reformid ja investeeringud ning nende hinnangulised kulud.

6. Artikli 20 lõike 1 kohaselt vastu võetud nõukogu rakendusotsuses sätestatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tulu summa, mis eraldatakse liikmesriigile käesoleva artikli lõike 5 kohaselt esitatud taotluse järel. Vastav summa makstakse artikli 24 kohaselt kättesaadavate vahendite olemasolu korral välja osamaksetena, kui asjaomane liikmesriik on rahuldavalt täitnud artiklis 21c osutatud meetmete rakendamiseks kindlaks määratud eesmärgid ja sihid.

Artikkel 21b

Eelarve jagatud täitmise alla kuuluvate programmide vahendid, millega toetatakse REPowerEU eesmäärke

1. Liikmesriigid võivad neile eraldatud vahendite piires taotleda ühissätete määruse 2021–2027 alusel toetust Euroopa Regionaalarengu Fondist, Euroopa Sotsiaalfondist ja Ühtekuuluvusfondist toetatavatest programmidest, et täita käesoleva määruse artikli 21c lõikes 3 sätestatud eesmäärke, kui ühissätete määruse 2021–2027 artiklis 26a ja fondispetsiifilistes määrustes sätestatud tingimustest ei tulene teisiti. Sellist toetust rakendatakse kooskõlas ühissätete määrusega 2021–2027 ja fondispetsiifiliste määrustega.

2. Vahendeid võib Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1755 (**) artikli 4a kohaselt ümber paigutada käesoleva määruse artiklis 21c osutatud meetmete toetamiseks.

Artikkel 21c

Taaste- ja vastupidavuskavadesse lisatavad REPowerEU peatükid

1. Taaste- ja vastupidavuskavad, mis esitatakse komisjonile pärast 1. märtsi 2023, mille puhul on vajalik artikli 14, 21a või 21b kohane täiendavate rahaliste vahendite kasutamine, peavad sisaldama REPowerEU peatükki, milles nähakse ette meetmed ning nende vastavad eesmärgid ja sihid. REPowerEU peatüki meetmed on kas uued reformid ja investeeringud, millega alustatakse alates 1. veebruarist 2022, või juba vastu võetud nõukogu rakendusotsusega asjaomase liikmesriigi kohta ette nähtud reformide ja investeeringute võimendatud osa.

2. Erandina lõikest 1 võivad liikmesriigid, kelle suhtes kohaldatakse maksimaalse rahalise toetuse vähendamist vastavalt artikli 11 lõikele 2, lisada REPowerEU peatükkidesse meetmed, millele on osutatud juba vastu võetud nõukogu rakendusotsustes, ilma et neid oleks võimendatud, artikli 11 lõike 2 kohase asjaomase vähendamise summale vastava hinnanguliste kulude summa ulatuses.

3. REPowerEU peatüki reformide ja investeeringute eesmärk on aidata kaasa vähemalt ühele järgmisele eesmärgile:

- a) parandada energiataristut ja -rajatise, et rahuldada kiireloomulise gaasivarustuskindluse, sealhulgas veeldatud maagasi varustuskindluse vajadusi, eelkõige selleks, et võimaldada tarneallikate mitmekesistamist liidu kui terviku huvides; naftataristut ja -rajatise käsitlevad meetmed, mida on vaja kiireloomulise varustuskindluse vajaduste rahuldamiseks, võib lisada liikmesriigi REPowerEU peatükki ainult juhul kui kõnealuse liikmesriigi suhtes on hiljemalt 1. märtsiks 2023 kohaldatud määruse (EL) nr 833/2014 artikli 3m lõikes 4 sätestatud erakorralist ajutist erandit tema erilise sõltuvuse tõttu toornaftast ja tulenevalt tema geograafilisest asendist;
- b) parandada hoonete ja elutähtsa energiataristu energiatõhusust, vähendada tööstuse CO₂ heidet, hoogustada kestliku biometaaniga ja taastuvallikatest toodetud või saastevaba vesiniku tootmist ja kasutust ning suurendada taastuvenergia osakaalu ja kiirendada selle kasutuselevõttu;
- c) käsitleda energiaostuvõimetust;
- d) kannustada energianõudluse vähendamist;

- e) lahendada riigisisese ja piiriülese energiaülekande ja -jaotuse kitsaskohad, toetada elektrienergia salvestamist ja kiirendada taastuvate energiaallikate integreerimist ning toetada heiteta transporti ja selle taristut, sealhulgas raudteid;
- f) toetada punktides a–e sätestatud eesmärgi kiirema ümberkvalifitseerimise ja neile roheliste kutseoskuste ja seonduvate digioskuste andmise ning rohepöördega seotud kriitilise tähtsusega tooraine ja tehnoloogia väärtusahelate edendamise kaudu.

4. REPowerEU peatükk sisaldab ka selgitust selle kohta, kuidas on kõnealuses peatükis esitatud meetmed kooskõlas asjaomase liikmesriigi jõupingutustega saavutada lõikes 3 sätestatud eesmärgid, võttes arvesse juba vastu võetud nõukogu rakendusotsusega hõlmatud meetmeid, ning selgitust kõnealuste meetmetega ning muude riiklikult rahastatavate ja liidu rahastatavate täiendavate või kaasnevate meetmetega kõnealuste eesmärkide saavutamisse antava üldise panuse kohta.

5. REPowerEU peatükis sisalduvate reformide ja investeeringute hinnangulisi kulusid ei võeta arvesse taaste- ja vastupidavuskava kogueraldise arvutamisel vastavalt artikli 18 lõike 4 punktile f ja artikli 19 lõike 3 punktile f.

6. Erandina artikli 5 lõikest 2, artikli 17 lõikest 4, artikli 18 lõike 4 punktist d ja artikli 19 lõike 3 punktist d ei kohaldata põhimõtet „ei kahjusta oluliselt“ käesoleva artikli lõike 3 punkti a kohaste reformide ja investeeringute suhtes, tingimusel et komisjon on andnud positiivse hinnangu, et täidetud on järgmised nõuded:

- a) meede on vajalik ja proportsionaalne kiireloomulise varustuskindluse vajaduste rahuldamiseks vastavalt käesoleva artikli lõike 3 punktile a, võttes arvesse puhtamaid teostatavaid alternatiive ja seotuse efekti ohtu;
- b) asjaomane liikmesriik on teinud rahuldavaid jõupingutusi, et piirata võimalikku kahju keskkonnamärgidele määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, kui see on teostatav, ja leevendada kahju muude meetmete, sealhulgas REPowerEU peatüki meetmete abil;
- c) meede ei ohusta liidu 2030. aasta kliimaeesmärkide ja 2050. aastaks seatud liidu kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamist, tuginedes kvalitatiivsetele kaalutlustele;
- d) meede on kavandatud kasutusele võtta 31. detsembriks 2026.

7. Lõikes 6 osutatud hindamisel teeb komisjon asjaomase liikmesriigiga tihedat koostööd. Komisjon võib esitada tähelepanekuid ja taotleda lisateavet. Asjaomane liikmesriik esitab nõutud lisateabe.

8. Artikli 21a kohaselt kättesaadavaks tehtud tuluga ei tohi aidata kaasa käesoleva artikli lõike 3 punkti a kohastele reformidele ja investeeringutele.

9. Komisjonilt lõike 6 kohaselt positiivse hinnangu saanud meetmete hinnangulised kogukulud ei tohi ületada 30 % REPowerEU peatükimeetmete hinnangulistest kogukuludest.

Artikkel 21d

REPowerEU eelmaksed

1. REPowerEU peatükki sisaldava taaste- ja vastupidavuskavaga võib esitada ka eelmakse taotluse. Eeldusel, et nõukogu võtab 31. detsembriks 2023 vastu artikli 20 lõikes 1 ja artikli 21 lõikes 2 osutatud rakendusotsuse, teeb komisjon kuni kaks eelmakset kogusummas, mis on kuni 20 % lisasummast, mida asjaomane liikmesriik on taotletud oma REPowerEU peatüki rahastamiseks artiklite 7, 12, 14, 21a ja 21b kohaselt, järgides samal ajal liikmesriikide võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõtteid.

2. Vahendite puhul, mis paigutatakse ümber määruse (EL) 2021/1060 artiklis 26 sätestatud tingimustel, ei või kummagi eelmakse summa olla suurem kui 1 000 000 000 eurot.

3. Erandina finantsmääruse artikli 116 lõikest 1 teeb komisjon eelmaksed, niivõrd kui need on võimalikud ja sõltuvalt olemasolevatest vahenditest, järgmiselt:

- a) esimese eelmakse kahe kuu jooksul pärast seda, kui komisjon ja asjaomane liimesriik on sõlminud lepingu, millega võetakse artiklis 23 osutatud juriidiline kohustus;
- b) teise eelmakse 12 kuu jooksul pärast taaste- ja vastupidavuskavale, sealhulgas REPowerEU peatükile antud hinnangu heakskiitmist käsitleva nõukogu rakendusotsuse jõustumist.

4. Lõikes 2 osutatud vahendite eelmaksed tehakse siis, kui kõik liikmesriigid on teatanud, kas nad kavatsevad taotleda selliste vahendite eelmaksete tegemist, ning vajaduse korral proportsionaalsuse alusel, et järgida ülempiiri, milleks on 1 000 000 000 eurot.

5. Lõike 1 kohase eelmakse tegemise korral korrigeeritakse proportsionaalselt artikli 20 lõike 5 punktis a osutatud makstavat rahalist toetust ja, kui see on asjakohane, artikli 20 lõike 5 punktis h osutatud laenu.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. oktoobri 2021. aasta määrus (EL) 2021/1755, millega luuakse Brexitiga kohanemise reserv (ELT L 357, 8.10.2021, lk 1).“

9) Artikli 23 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Kui nõukogu on artikli 20 lõikes 1 osutatud rakendusotsuse vastu võtnud, sõlmib komisjon asjaomase liikmesriigiga lepingu, millega võetakse finantsmääruse tähenduses individuaalne juriidiline kohustus. Liikmesriigi juriidiline kohustus ei ole suurem kui artikli 11 lõike 1 punktis a osutatud rahaline toetus 2021. ja 2022. aastaks, artikli 11 lõikes 2 osutatud ajakohastatud rahaline toetus 2023. aastaks ning artikli 21a lõike 2 alusel arvutatud summa kokku.“

10) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 25a

Läbipaistvus seoses lõplike vahendite saajatega

1. Iga liikmesriik loob lihtsasti kasutatava ja avaliku portaali, mis sisaldab andmeid 100 lõpliku vahendite saaja kohta, kes saavad rahastu meetmete rakendamiseks kõige rohkem rahalisi vahendeid. Liikmesriigid ajakohastavad neid andmeid kaks korda aastas.

2. Lõikes 1 osutatud lõplike vahendite saajate kohta avaldatakse järgmine teave:

- a) juriidilise isiku puhul vahendite saaja täielik ametlik nimi ja käibemaksukohustuslasena registreerimise number või maksukohustuslasena registreerimise number, kui see on olemas, või muu kordumatu tunnus liikmesriigi tasandil;
- b) füüsilise isiku puhul vahendite saaja ees- ja perekonnanimi;
- c) iga vahendite saaja saadud summa ja sellega seotud meetmed, mille raames on liikmesriik rahastust rahalisi vahendeid saanud.

3. Finantsmääruse artikli 38 lõikes 3 osutatud teavet ei avaldata.

4. Isikuandmete avaldamise korral eemaldavad liikmesriigid lõikes 2 osutatud teabe kahe aasta möödumisel selle eelarveaasta lõpust, mil lõplikule vahendite saajale rahalisi vahendeid anti.

5. Komisjon tsentraliseerib liikmesriikide avalikud portaalid ja avaldab lõikes 1 osutatud andmed artiklis 30 osutatud taaste ja vastupidavuse tulemustabelis.“

11) Artikli 26 lõikesse 1 lisatakse järgmine punkt:

„h) REPowerEU peatükkide reformide ja investeeringute rakendamisel tehtud edusammud.“

12) Artikli 29 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Komisjon seirab rahastu rakendamist ja mõõdab artiklis 4 sätestatud eesmärkide saavutamist, sealhulgas REPowerEU peatükkide reformide ja investeeringute rakendamist ning nende panust artikli 21c lõikes 3 sätestatud eesmärkide täitmisesse. Rahastu raames korraldatava tegevuse elluviimise seire peab olema sihipärane ja proportsionaalne.“

13) Artikli 30 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Tulemustabelis esitatakse ka taaste- ja vastupidavuskavade täitmisel seoses artikli 29 lõikes 4 osutatud ühiste näitajatega tehtud edusammud. See hõlmab ka REPowerEU peatükkide meetmete rakendamise edusamme ning nende panust artikli 21c lõikes 3 sätestatud eesmärkide täitmisesse ning teavet liidu fossiilkütuste impordi vähendamise ja energiaruustuse mitmekesistamise kohta.“

14) Artiklit 31 muudetakse järgmiselt:

a) lõiget 3 muudetakse järgmiselt:

i) sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

(ei puuduta eestikeelset versiooni);

ii) lisatakse järgmised punktid:

„d) ülevaade kõigis REPowerEU peatükkides sisalduvatest piiriülese või mitut riiki hõlmava mõõtmega või mõjuga meetmetest, nende hinnangulised kogukulud ja märge selle kohta, kas nende meetmete kogukulud moodustavad vähemalt 30 % kõigis REPowerEU peatükkides sisalduvate meetmete hinnangulistest kogukuludest;

e) artikli 21c lõike 3 punkti a kohaste kõigis REPowerEU peatükkides sisalduvate meetmete arv ja nende hinnangulised kogukulud;

f) REPowerEU peatüki reformide ja investeeringute rakendamisel tehtud edusammud eraldi jaos, mis hõlmab saadud kogemusi pärast lõplike vahendite saajate kohta kättesaadavate andmete ja parimate tavade näidete analüüsimist.“;

b) lisatakse järgmine lõige:

„3a. Lõike 3 punktides d ja e osutatud teave lisatakse iga-aastasessse aruandesse üksnes pärast kõigi REPowerEU peatükki sisaldavate taaste- ja vastupidavuskavade hindamise heakskiitmist.“

15) Artikli 32 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Hindamisaruandes hinnatakse eelkõige eesmärkide saavutamise ulatust, vahendite kasutamise tõhusust ja Euroopa lisaväärtust. Samuti kaalutakse kõigi eesmärkide ja meetmete jätkuvat asjakohasust ning hinnatakse REPowerEU peatükkide rakendamist ja nende panust artikli 21c lõikes 3 sätestatud eesmärkide saavutamisse.“

16) Käesoleva määruse I lisas esitatud tekst lisatakse IVa lisana.

17) V lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse II lisale.

Artikkel 2

Määruse (EL) nr 1303/2013 muutmine

Määrusesse (EL) nr 1303/2013 lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 25b

Erakorralised meetmed fondide kasutamiseks, et toetada VKEsid, keda energiahindade tõus eriti mõjutab, vähekaitsitud leibkondi ning lühendatud tööaja ja samaväärseid abinõusid

1. Erakorralise meetmena, mis on Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja mõjust tingitud energiakriisi lahendamiseks rangelt vajalik, võidakse ERFist toetada käibekapitali rahastamist, andes toetust VKEdele, keda energiahinna tõus eriti mõjutab, määruse (EL) nr 1301/2013 artikli 5 lõike 3 punktis d osutatud investeerimisprioriteedi raames. VKEd, keda energiahinna tõus eriti mõjutab, võivad saada maagaasi- ja elektri hinna erakordselt tõsise tõusu tõttu lisakulude katmiseks abi riigiabi ajutise kriisiraamistiku alusel.

Erakorralise lisameetmena, mis on Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja mõjust tingitud energiakriisi lahendamiseks rangelt vajalik, võidakse ESFist toetada vähekaitsitud leibkondi, et aidata neil katta oma energiatarbimise kulusid, isegi ilma vastavate aktiivsete meetmeteta, määruse (EL) nr 1304/2013 artikli 3 lõike 1 punkti b alapunktis iv osutatud investeerimisprioriteedi raames.

2. Lõikes 1 osutatud toetust pakkuvaid tegevusi võib rahastada kas ERFist või ESFist teise fondi suhtes kohaldatavate õigusnormide alusel. Kui nende tegevustega toetatakse mõnda lõikes 1 osutatud investeerimisprioriteeti, võib kõnealuseid tegevusi lisaks rahastada ka Ühtekuuluvusfondist ERFi või ESFi suhtes kohaldatavate õigusnormide alusel. Lisaks sellele võidakse ERFist ja Ühtekuuluvusfondist rahastada juurdepääsu tööturule, säilitades töötajate ja iseenda tööandjate töökohad lühendatud tööaja ja samaväärsete abinõude kaudu, tuginedes õigusnormidele, mida kohaldatakse ESFi suhtes määruse (EL) nr 1304/2013 artikli 3 lõike 1 punkti a alapunktis v osutatud investeerimisprioriteedi raames.

3. Tegevused, millega antakse lõigetes 1 ja 2 osutatud toetust, kavandatakse üksnes uue sihtotstarbelise prioriteetse suuna raames. Sihtotstarbeline prioriteetne suund võib hõlmata ERFi ja ESFi rahastamist eri piirkonnakategooriatest ning rahastamist Ühtekuuluvusfondist. Artikli 92a tähenduses REACT-EU vahenditest antav toetus kavandatakse eraldi sihtotstarbelise prioriteetse suuna raames, millega toetatakse artikli 92b lõike 9 kolmandas lõigus osutatud investeerimisprioriteeti.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud sihtotstarbelistele prioriteetsetele suundadele eraldatavad summad ei tohi ületada 10 % ERFi, ESFi ja Ühtekuuluvusfondi vahendite kogusummast, sealhulgas REACT-EU vahendid majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgi raames, mis on asjaomasele liikmesriigile programmitöö perioodiks 2014–2020 eraldatud, nagu on sätestatud asjaomastes komisjoni rakendusaktides. Erandina artikli 120 lõike 3 esimesest ja teisest lõigust kohaldatakse sihtotstarbelis(t)e prioriteetse(te) suuna(de) suhtes 100 % kaasrahastamismäära.

4. Liikmesriigi esitatud taotlused olemasoleva rakenduskava muutmiseks eesmärgiga kehtestada lõikes 3 osutatud sihtotstarbeline prioriteetne suund või prioriteetsed suunad, peavad olema igakülselt põhjendatud ja neile peab olema lisatud muudetud rakenduskava. Muudetud rakenduskava prioriteetse suuna või prioriteetsete suundade kirjelduses ei nõuta artikli 96 lõike 2 punkti b alapunktides v ja vii loetletud elemente.

5. Erandina artikli 65 lõikest 9 on alates 1. veebruarist 2022 rahastamiskõlblikud selliste tegevuste kulud, millega toetatakse käibekapitali rahastamist, andes toetust VKEdele, keda energiahinna tõus eriti mõjutab; vähekaitsitud leibkondi, et aidata neil katta oma energiatarbimise kulusid, ning lühendatud tööaja ja samaväärseid abinõusid. Selliste toimingute tegevuste ja abinõude suhtes ei kohaldata artikli 65 lõiget 6.

6. Erandina artikli 125 lõike 3 punktist b võib sellised tegevused, millega toetatakse käibekapitali rahastamist, andes toetust VKEdele, keda energiahinna tõus eriti mõjutab; vähekaitstud leibkondi, et aidata neil katta oma energiatarbimise kulusid, ning lühendatud tööaja ja samaväärseid abinõusid, ERFist, ESFist või Ühtekuuluvusfondist toetuse saamiseks välja valida enne muudetud programmi heakskiitmist.
7. Väljaspool programmipiirkonda, kuid liikmesriigis rakendatavate tegevuste suhtes, millega toetatakse käibekapitali rahastamist, andes toetust VKEdele, keda energiahinna tõus eriti mõjutab, kohaldatakse üksnes artikli 70 lõike 2 esimese lõigu punkti d. Erandina artikli 70 lõikest 4 kohaldatakse artikli 70 lõike 2 esimese lõigu punkti d ka ESFist toetatavate tegevuste suhtes, millega toetatakse vähekaitstud leibkondi, et aidata neil katta oma energiatarbimise kulusid, ning lühendatud tööaja ja samaväärseid abinõusid, mida rakendatakse väljaspool programmipiirkonda, kuid liikmesriigis.
8. Komisjoni kogumaksed liikmesriikidele ERFist, ESFist ja Ühtekuuluvusfondist, välja arvatud REACT-EU vahendid, lõikes 3 osutatud sihtotstarbelistele prioriteetidele ei tohi 2023. aastal ületada 5 000 000 000 eurot. Summad makstakse vastavalt 2014.–2020. aasta mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäärade raames kättesaadavatele rahalistele vahenditele.
9. Käesolevat artiklit ei kohaldata Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi alla kuuluvatele programmidele.“

Artikkel 3

Määruse (EL) 2021/1060 muutmine

Määrust (EL) 2021/1060 muudetakse järgmiselt.

- 1) Artikli 22 lõike 3 punkti g alapunkt i asendatakse järgmisega:

„i) tabelit, kus täpsustatakse kõik rahalised eraldised fondide ja, kui see on asjakohane, piirkonnakategooriate kaupa kogu programmitöö perioodiks ja aastate kaupa, sealhulgas kõik artikli 26 või 27 kohaselt ümber paigutatud summad, ning liikmesriigi selliste toetusmeetmete taotlust, mis aitavad kaasa Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241 (*) artikli 21c lõikes 3 sätestatud eesmärkide saavutamisele;

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusraha (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17).“

- 2) Artiklisse 24 lisatakse järgmine lõige:

„8. ERFist, ESF+ist või Ühtekuuluvusfondist toetatavate programmide puhul võib liikmesriik esitada kooskõlas käesoleva artikliga programmi muudatuse, esitades taotluse lisada programmi meetmed, mis aitavad kaasa määruse (EL) 2021/241 artikli 21c lõikes 3 sätestatud eesmärkide saavutamisele, kui selline toetus aitab kaasa asjaomase fondi erieesmärkide saavutamisele, nagu on sätestatud fondispetsiifilistes määrustes. Selliste meetmete jaoks taotletavad summad kavandatakse konkreetse eesmärgi raames kooskõlas fondispetsiifiliste määrustega ja lisatakse prioriteedi alla. Need kogusummad ei tohi ületada 7,5 % iga fondi esialgsest riiklikust eraldisest.“

- 3) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 26a

Määruse (EL) 2021/241 artikli 21c lõikes 3 sätestatud eesmärkide toetamine

1. Liikmesriigid, kes esitavad komisjonile määruse (EL) 2021/241 kohaselt taaste- ja vastupidavuskavad, mis sisaldavad REPowerEU peatükki, võivad taotleda käesoleva määruse artikli 24 kohase programmi muutmise kaudu, et kuni 7,5 % nende ERFi, ESF+ ja Ühtekuuluvusfondi esialgsest riiklikust eraldisest lisatakse prioriteetidesse, mis aitavad kaasa määruse (EL) 2021/241 artikli 21c lõikes 3 sätestatud eesmärkide saavutamisele, tingimusel et selline toetus aitab kaasa asjaomase fondi erieesmärkide saavutamisele, nagu on sätestatud fondispetsiifilistes määrustes. Sellise taotluse esitamise võimalus ei piira käesoleva määruse artiklis 26 ette nähtud vahendite ümberpaigutamise võimalust.

2. Vahendeid, mida liikmesriigid käesoleva artikli kohaselt taotlevad, rakendatakse kooskõlas käesoleva määruse ja fondispetsiifiliste määrustega.
3. Programmi muutmise taotlustes esitatakse määruse (EL) 2021/241 artikli 21c lõikes 3 sätestatud eesmärkide saavutamist toetavate vahendite kogusumma aastate lõikes fondide ja piirkonnakategooriate kaupa, kui see on asjakohane.“
- 4) V lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse III lisale.

Artikkel 4

Määruse (EL) 2021/1755 muutmine

Määrusesse (EL) 2021/1755 lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 4a

Ümberpaigutamine taaste- ja vastupidavusrahastusse

1. Liikmesriigid võivad 1. märtsiks 2023 esitada komisjonile põhjendatud taotluse paigutada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/241 (*) loodud taaste- ja vastupidavusrahastusse ümber artikli 4 lõikes 5 osutatud komisjoni rakendusaktis sätestatud esialgse eraldise summad või osa neist. Kui ümberpaigutamise taotlus kiidetakse heaks, muudab komisjon rakendusakti, et kajastada ümberpaigutamise tagajärjel kohandatud summasid.
2. Kui ümberpaigutamine mõjutab eelmaksetena juba tasutud või tasumisele kuuluvaid osamakseid, muudab komisjon vastavalt artikli 9 lõikes 1 osutatud rakendusakti asjaomase liikmesriigi osas. Asjakohastel juhtudel nõuab komisjon kooskõlas finantsmäärusega sellele liikmesriigile makstud 2021. ja 2022. aasta osamaksed või osa nendest sisse. Sel juhul paigutatakse sissenõutud summad ümber taaste- ja vastupidavusrahastusse üksnes asjaomase liikmesriigi kasuks.
3. Kui liikmesriik otsustab kogu oma esialgse eraldise või osa sellest ümber paigutada taaste- ja vastupidavusrahastusse kooskõlas käesoleva artikliga, vähendatakse proportsionaalselt artikli 4 lõike 4 esimese lõigu eesmärgil kasutatavaid summasid.
4. Kui liikmesriik otsustab kogu oma esialgse eraldise ümber paigutada taaste- ja vastupidavusrahastusse, ei kohaldata artikli 10 lõiget 1.
5. Artikli 10 lõiget 2 ei kohaldata taaste- ja vastupidavusrahastusse ümber paigutatud summade suhtes.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17).“

Artikkel 5

Direktiivi 2003/87/EÜ muutmine

Direktiivi 2003/87/EÜ lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 10e

Taaste- ja vastupidavusrahastu

1. Erakorralise ja ühekordse meetmena müüakse kuni 31. augustini 2026 käesoleva artikli lõigete 2 ja 3 kohaselt enampakkumisel müüdavaid heitkoguse ühikuid enampakkumisest seni, kuni sellisest enampakkumisest saadud kogutulu on jõudnud 20 miljardi euroni. Kõnealune tulu tehakse kättesaadavaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/241 (*) loodud taaste- ja vastupidavusrahastule ning seda rakendatakse kooskõlas kõnealuse määruse sätetega.

2. Erandina artikli 10a lõikest 8 müüakse kuni 31. augustini 2026 osa kõnealuses lõikes osutatud lubatud heitkoguse ühikutest enampakkumisel eesmärgiga toetada määruse (EL) 2021/241 artikli 21c lõike 3 punktides b–f sätestatud eesmäärke, kuni sellisest enampakkumisest saadud tulu on jõudnud 12 miljardi euroni.

3. Kuni 31. augustini 2026 müüakse teatav osa lubatud heitkoguse ühikutest, mille liikmesriigid oleksid artikli 10 lõike 2 punkti a alusel pannud muidu enampakkumisele 1. jaanuarist 2027 kuni 31. detsembrini 2030, enampakkumisel eesmärgiga toetada määruse (EL) 2021/241 artikli 21c lõike 3 punktides b–f sätestatud eesmäärke, kuni sellisest enampakkumisest saadud tulu on jõudnud 8 miljardi euroni. Reeglina pannakse need lubatud heitkoguste ühikud asjaomasel perioodil enampakkumisele võrdsetes aastamahtudes.

4. Erandina otsuse (EL) 2015/1814 artikli 1 lõikest 5a kasutatakse kuni 31. detsembrini 2030 käesoleva direktiivi artikli 10a lõike 8 esimeses lõigus osutatud innovatsiooni toetamiseks 27 miljonit turustabiilsusreservist eraldamata lubatud heitkoguse ühikute üldkogusest, mis muidu kõnealusel ajavahemikul kehtetuks tunnistatakse.

5. Komisjon tagab, et lõigete 2 ja 3 kohaselt enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikud, sealhulgas asjakohasel juhul eelmaksete tegemiseks kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikliga 21d, müüakse enampakkumisel vastavalt käesoleva direktiivi artikli 10 lõikes 4 sätestatud põhimõtetele ja korrale ning komisjoni määruse (EL) nr 1031/2010 (**) artiklile 24, et tagada innovatsioonifondi vahendite piisav kogus ajavahemikus 2023–2026. Käesolevas artiklis osutatud enampakkumisperiood vaadatakse läbi ühe aasta möödumisel selle algusest, võttes arvesse käesolevas artiklis sätestatud enampakkumise mõju CO₂-turule ja hinnale.

6. EIP on määruse (EL) nr 1031/2010 artikli 26 lõike 1 kohaselt määratud enampakkumisplatvormil käesoleva artikli kohaselt enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute enampakkumise korraldaja ja annab enampakkumisest saadud tulu üle komisjonile.

7. Lubatud heitkoguse ühikute enampakkumisel müümisest saadud tulu käsitatakse sihtotstarbelise välistuluna kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 (***) artikli 21 lõikega 5.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusraha (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17).

(**) Komisjoni 12. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1031/2010 Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ (millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem) kohase kasvuhoonegaaside aastekvootide enampakkumise ajastamise, haldamise ja muude aspektide kohta (ELT L 302, 18.11.2010, lk 1).

(***) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).“

Artikkel 6

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 27. veebruar 2023

Euroopa Parlamendi nimel
president
R. METSOLA

Nõukogu nimel
eesistuja
J. ROSWALL

I LISA

Määrusesse (EL) 2021/241 lisatakse järgmine lisa.

„IVa LISA

Käesolevas lisas sätestatakse meetod, mille kohaselt arvutatakse artikli 21a lõikes 1 osutatud ning igale liikmesriigile kättesaadavate ja rahastust antavaks täiendavaks tagastamatuks rahaliseks toetuseks mõeldud vahendite eraldiste jaotus. Meetodis võetakse iga liikmesriigi puhul arvesse järgmist:

- rahvaarv;
- SKP pöördväärtus elaniku kohta;
- kapitali põhivarasse kogumahutuse hinnadeflaator;
- fossiilkütuste osa sisemaises energia kogutarbimises.

Selleks et vältida vahendite ülemäärast koondumist:

- seatakse SKP pöördväärtusele elaniku kohta ülempiiriks 160 % liidu kaalutud keskmisest;
- seatakse SKP pöördväärtusele elaniku kohta ülempiiriks 55 % liidu kaalutud keskmisest, kui asjaomase liikmesriigi SKP elaniku kohta on üle 130 % EL 27 keskmisest;
- minimaalseks jaotusosaks määratakse 0,15 %;
- maksimaalseks jaotusosaks määratakse 13,80 %.

Jaotusalus, mida kohaldatakse artikli 21a lõikes 1 osutatud summa suhtes, ρ_i , leitakse järgmiselt:

$$\rho_i = \begin{cases} 0,0015 & \omega_i \leq 0,0015 \\ 0,138 & \omega_i \geq 0,138 \\ \omega_i - \frac{\omega_i}{\sum_i^{27-z-q} \omega_i} \left[\sum_{i=1}^z (0,0015 - \omega_i) - \sum_{i=1}^q (\omega_i - 0,138) \right] & 0,0015 < \omega_i < 0,138 \end{cases}$$

kus liikmesriigid $i-z$ on liikmesriigid, kes saavad kasu minimaalsest jaotusosast, ja liikmesriigid $i-q$ on liikmesriigid, kes saavad kasu maksimaalsest jaotusosast.

$$\text{kus } \omega_i = \frac{\tau_i + \mu_i + \psi_i}{3}$$

$$\text{kus } \tau_i = \frac{\sigma_{i,2021}}{\sum_{i=1}^{27} \sigma_{i,2021}} \text{ ja } \mu_i = \frac{\sigma_{i,2021} \times \frac{\text{FFGIC}_{i,2020}}{\text{FFGIC}_{\text{EL},2020}}}{\sum_{i=1}^{27} \sigma_{i,2021} \times \frac{\text{FFGIC}_{i,2020}}{\text{FFGIC}_{\text{EL},2020}}} \text{ ja } \psi_i = \frac{\sigma_{i,2021} \times \frac{\text{GFCF}_{i,2022\text{Q2}/2021\text{Q2}}}{\text{GFCF}_{\text{EL},2022\text{Q2}/2021\text{Q2}}}}{\sum_{i=1}^{27} \sigma_{i,2021} \times \frac{\text{GFCF}_{i,2022\text{Q2}/2021\text{Q2}}}{\text{GFCF}_{\text{EL},2022\text{Q2}/2021\text{Q2}}}},$$

$$\text{kus } \sigma_{i,2021} = \frac{\text{pop}_{i,2021}}{\text{pop}_{\text{EL},2021}} \times \min \left\{ \frac{\text{GGDP}_{\text{EL},2021}^{\text{PC}}}{\text{SKP}_{i,2021}^{\text{PC}}}; 1,6 \right\} \text{ liikmesriikide } i \text{ puhul koos } \frac{\text{SKP}_{i,2021}^{\text{PC}}}{\text{SKP}_{\text{EL},2021}^{\text{PC}}} \leq 1,3 \text{ ja}$$

$$\sigma_{i,2021} = \frac{\text{pop}_{i,2021}}{\text{pop}_{EL,2021}} \times \min \left\{ \frac{\text{GGDP}_{EL,2021}^{\text{PC}}}{\text{SKP}_{i,2021}^{\text{PC}}}; 0,55 \right\} \text{ liikmesriikide } i \text{ puhul koos } \frac{\text{SKP}_{i,2021}^{\text{PC}}}{\text{SKP}_{EL,2021}^{\text{PC}}} \geq 1,3$$

Väärtuse leidmine (¹):

- $\text{pop}_{i,2021}$ – 2021. aasta kogurahvastik liikmesriigis i ;
- $\text{pop}_{EL,2021}$ – 2021. aasta kogurahvastik ELi 27 liikmesriigis;

$\text{GGDP}_{EL,2021}^{\text{PC}}$ – on ELi 27 liikmesriigi 2021. aasta kaalutud keskmine nominaalne SKP elaniku kohta;

$\text{GGDP}_{i,2021}^{\text{PC}}$ – on liikmesriigi i 2021. aasta nominaalne SKP elaniku kohta;

- $\text{FFGIC}_{i,2020}$ – 2020. aasta fossiilkütuste osa sisemaises energia kogutarbimises liikmesriigis i ;
- $\text{FFGIC}_{EL,2020}$ – ELi 27 liikmesriigi 2020. aasta kaalutud keskmine fossiilkütuste osa sisemaises energia kogutarbimises;

$\text{GFCF}_{i,2022\text{Q2}/2021\text{Q2}}$ – liikmesriik i 2022. aasta Q2 kapitali põhivarasse kogumahutuse hinnaindeksi (kaudne deflaator, 2015=100, omavääring, sesoonselt ja kalendaarselt korregeeritud andmed) ning liikmesriik i 2021. aasta Q2 kapitali põhivarasse kogumahutuse hinnaindeksi (kaudne deflaator, 2015=100, omavääring, sesoonselt ja kalendaarselt korregeeritud andmed) suhtarv;

$\text{GFCF}_{EL,2022\text{Q2}/2021\text{Q2}}$ – ELi 27 liikmesriigi kui terviku 2022. aasta Q2 kapitali põhivarasse kogumahutuse hinnaindeksi (kaudne deflaator, 2015=100, omavääring, sesoonselt ja kalendaarselt korregeeritud andmed) ning ELi 27 liikmesriigi kui terviku 2021. aasta Q2 kapitali põhivarasse kogumahutuse hinnaindeksi (kaudne deflaator, 2015=100, omavääring, sesoonselt ja kalendaarselt korregeeritud andmed) suhtarv.

Rakendades meetodit artikli 21a lõikes 1 osutatud summa puhul, on tulemuseks iga liikmesriigi puhul järgmine osa ja summa.

Liikmesriik	Osakaal (%) kogusummast	Summa (tuh eurodes, jooksevhindades)
Belgia	1,41 %	282 139
Bulgaaria	2,40 %	480 047
Tšehhi	3,41 %	681 565
Taani	0,65 %	130 911
Saksamaa	10,45 %	2 089 555
Eesti	0,42 %	83 423
Iirimaa	0,45 %	89 598
Kreeka	3,85 %	769 222
Hispaania	12,93 %	2 586 147
Prantsusmaa	11,60 %	2 320 955
Horvaatia	1,35 %	269 441
Itaalia	13,80 %	2 760 000
Küpros	0,26 %	52 487
Läti	0,62 %	123 983
Leedu	0,97 %	194 020

(¹) Kõik käesoleva määruse andmed pärinevad Eurostatist. Seisuga 20. september 2022 varasemate andmete puhul, mida kasutatakse käesoleva lisa jaotamispõhimõtete kohaldamiseks. Fossiilkütused hõlmavad tahkeid fossiilkütuseid, töödeldud gaase, turvast ja turbatooteid, põlevkivi ja õlilivasid, naftat ja naftatooteid (välja arvatud biokütuse osa), maagaasi ja taastumataid jäätmeid.

Liikmesriik	Osakaal (%) kogusummast	Summa (tuh eurodes, jooksevhindades)
Luksemburg	0,15 %	30 000
Ungari	3,51 %	701 565
Malta	0,15 %	30 000
Madalmaad	2,28 %	455 042
Austria	1,05 %	210 620
Poola	13,80 %	2 760 000
Portugal	3,52 %	704 420
Rumeenia	7,00 %	1 399 326
Sloveenia	0,58 %	116 910
Slovakkia	1,83 %	366 959
Soome	0,56 %	112 936
Rootsi	0,99 %	198 727
EL 27	100,00 %	20000000“

II LISA

Määruse (EL) 2021/241 V lisa muudetakse järgmiselt:

1) punkti 2 alapunkti 2.5 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„2.5. Taaste- ja vastupidavuskava sisaldab meetmeid, mis aitavad tõhusalt kaasa rohepöördele, sealhulgas elurikkusele, või sellest tulenevate probleemide lahendamisele, ning VI lisas sätestatud kliimamuutustega seotud kulutuste jälgimise meetodika kohaselt moodustab nende meetmetega seotud summa taaste- ja vastupidavuskava kogueraldisest vähemalt 37 % ning selliste REPowerEU peatüki meetmetega seotud summa moodustab REPowerEU peatüki meetmete hinnangulisest kogukulust vähemalt 37 %; nimetatud meetodikat kasutatakse meetmete puhul, mida ei saa otseselt siduda ühegi VI lisas loetletud sekkumisvaldkonnaga; mõne investeeringu puhul võib kliimaeesmärkide saavutamiseks antava toetuse koefitsiente suurendada komisjoni nõusolekul kokku kuni 3 %-ni taaste- ja vastupidavuskava eraldisest, et võtta arvesse kaasnevaid reformimeetmeid, mille abil investeeringu mõju kliimaeesmärkide saavutamiseks usutavalt suurendatakse.“

2) punkti 2 lisatakse järgmised alapunktid:

„2.12. Artiklis 21c osutatud meetmed peaksid aitama tõhusalt kaasa energiapuudusele, liidu energiavarustuse mitmekesistamisele, energiatõhususe, energiasalvestusvõimsuse ja taastuvate energiaallikate kasutuselevõtu suurendamisele või fossiilkütustest sõltuvuse vajalikule vähendamisele enne 2030. aastat.

Artiklis 21c osutatud meetmete hindamisel käesoleva kriteeriumi alusel võtab komisjon arvesse konkreetseid probleeme ja rahastust saadavaid lisavahendeid, mis on asjaomasele liikmesriigile kättesaadavad. Komisjon võtab ka arvesse järgmisi elemente.

Kohaldamisala

— kavandatud meetmete rakendamine peaks aitama tõhusalt kaasa energiataristu ja -rajatiste täiustamisele eesmärgiga rahuldada kiireloomulise gaasivarustuskindluse, sealhulgas veeldatud maagaasi varustuskindluse vajadusi, või naftavarustuskindluse vajadusi, kui kohaldatakse erandit vastavalt artikli 21c lõike 3 punktile a, eelkõige selleks, et võimaldada tarneallikate mitmekesistamist liidu kui terviku huvides,

või

— kavandatud meetmete rakendamine peaks aitama tõhusalt kaasa hoonete ja elutähtsa energiataristu energiatõhususe parandamisele, tööstuse CO₂ heite vähendamisele ning kestliku biometaaniga ja taastuvallikatest toodetud või saastevaba vesiniku tootmise ja kasutuselevõtu hoogustamisele ning taastuvenergia osakaalu suurendamisele ja selle kasutuselevõtu kiirendamisele,

või

— kavandatud meetmete rakendamine peaks aitama tõhusalt kaasa energiaostuvõime vähendamisele, sealhulgas asjakohasel juhul piisava tähelepanu pööramisele energiaostuvõime inimeste vajadustele ja kaitsetuse vähendamisele eelseisvatel talvehooaegadel,

või

— kavandatud meetmete rakendamine peaks aitama tõhusalt kaasa energianõudluse vähendamisele,

või

— kavandatud meetmete rakendamine peaks aitama lahendada riigisisese ja piiriülese energiaülekande ja -jaotuse kitsaskohtasid, toetada elektrienergia salvestamist ja kiirendada taastuvate energiaallikate integreerimist ning toetada heiteta transporti ja selle taristut, sealhulgas raudteid,

või

— kavandatud meetmete rakendamine peaks aitama tõhusalt kaasa artikli 21c lõike 3 punktides a–e sätestatud eesmärkide toetamisele töötajate kiirema ümberkvalifitseerimise ja neile roheliste ja seonduvate digioskuste andmise ning rohepöördega seotud kriitilise tähtsusega tooraine ja tehnoloogia väärtusahelate edendamise kaudu,

ning

- kavandatud meetmed on kooskõlas asjaomase liikmesriigi jõupingutustega artikli 21c lõikes 3 sätestatud eesmärkide saavutamiseks, võttes arvesse juba vastu võetud nõukogu rakendusotsusega hõlmatud meetmeid ning muid riiklikult rahastatavaid ja liidu rahastatavaid täiendavaid või kaasnevaid meetmeid artikli 21c lõikes 3 sätestatud eesmärkide saavutamiseks.

Hinne

A – suures ulatuses

B – mõõdukas ulatuses

C – väikeses ulatuses

2.13. Artiklis 21c osutatud meetmetel on eeldatavasti piiriülene või mitut riiki hõlmav mõõde või mõju.

Komisjon võtab selle kriteeriumi alusel hindamisel arvesse järgmisi punkte.

Kohaldamisala

- kavandatud meetmete rakendamine riiklikul tasandil peaks aitama kaasa liidu kui terviku energiaravustuskindlusele, lahendades probleeme, mis on kindlaks tehtud komisjoni hiliseimas vajaduste hinnangus, tehes seda kooskõlas artikli 21c lõikes 3 sätestatud eesmärkidega ning võttes arvesse asjaomasele liikmesriigile kättesaadavat rahalist panust ja tema geograafilist asukohta,

või

- kavandatud meetmete rakendamine peaks aitama vähendada sõltuvust fossiilkütustest ja vähendada energianõudlust.

Hinne

A – suures ulatuses

B – mõõdukas ulatuses

C – väikeses ulatuses“;

3) punkti 3 muudetakse järgmiselt:

- a) taane „– kriteeriumide 2.2, 2.3, 2.5 ja 2.6 puhul A“ asendatakse taandega „– kriteeriumide 2.2, 2.3, 2.5, 2.6 ja 2.12 puhul A“;
- b) taane „– kriteeriumide 2.2, 2.3, 2.5 ja 2.6 puhul muu kui A“ asendatakse taandega „– kriteeriumide 2.2, 2.3, 2.5, 2.6 ja 2.12 puhul muu kui A“.

—

III LISA

Määruse (EL) 2021/1060 V lisa muudetakse järgmiselt:

1) punkti 3 tekst asendatakse järgmisega:

„Viide: ühissätete määruse artikli 22 lõike 3 punkti g alapunktid i, ii ja iii; artikli 112 lõiked 1, 2 ja 3 ning artiklid 14, 26 ja 26a“;

2) punkti 3.1 muudetakse järgmiselt:

a) esimene lõik ja nummerdamata tabel asendatakse järgmisega:

„3.1 Ümberpaigutamised ja panused (*)

Viide: ühissätete määruse artiklid 14, 26, 26a ja 27

Programmi muutmine, mis puudutab	☐	panust InvestEU-le
	☐	ümberpaigutamist eelarve otsese või kaudse täitmise alla kuuluvatesse rahastamisvahenditesse
	☐	ümberpaigutamist ERFi, ESF+ ja Ühtekuuluvusfondi vahel või muusse fondi või muudesse fondidesse
	☐	fonde, mis panustavad määruse (EL) 2021/241 artikli 21c lõikes 3 sätestatud eesmärkide saavutamisse (**)

(*) Kohaldatakse üksnes programmi muutmiste suhtes kooskõlas ühissätete määruse artiklitega 14, 26 ja 26a, välja arvatud täiendavad ümberpaigutamised JTFi kooskõlas ühissätete määruse artikliga 27. Ümberpaigutamised ei mõjuta liikmesriigile ette nähtud rahaliste assigneeringute iga-aastast jaotust mitmeaastase finantsraamistiku tasandil.

(**) Märkige, kas programmi muudatus aitab kaasa määruse (EL) 2021/241 artikli 21c lõikes 3 sätestatud eesmärkide saavutamisele kooskõlas käesoleva määruse artikliga 26a. Kui jah, märkige tabelisse 21 täiendav summa fondi, aasta ja piirkonnakategooria kaupa programmi tasandil.“;

b) lisatakse järgmine tabel:

„Tabel 21. Vahendid, mis aitavad kaasa määruse (EL) 2021/241 artikli 21c lõikes 3 sätestatud eesmärkide saavutamisele

Fond	Piirkonnakategooria	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kokku
ERF	Enam arenenud piirkonnad							
	Üleminekupiirkonnad							
	Vähem arenenud piirkonnad							
Kokku								
ESF+	Enam arenenud piirkonnad							
	Üleminekupiirkonnad							
	Vähem arenenud piirkonnad							
Kokku								
Ühtekuuluvus-fond	Ei kohaldata“							
Kokku								